

TÍTOL

Projecte "Arpilleres: fils i agulles teixint coneixement"

" Amb una agulla es poden dir tantes coses com ho podem fer amb un llapis"
Estudiant 11 anys

DADES DEL CENTRE

Nom del centre	Escola Sant Pau
Adreça	Camp Balmanya, s/n
Codi postal	08395
Localitat	Sant Pol de Mar
Telèfon	937 600 058
Adreça electrònica	a8027225@xtec.cat
Servei territorial	ST Maresme - Vallès Oriental

DESCRIPCIÓ DE L'EXPERIÈNCIA

Arpilleres és un espai de taller que es planteja com un procés creatiu i artístic des de l'àrea d'Educació Artística, Llengua catalana, Medi social i natural i Matemàtiques, inspirat en el treball de "arpilleras" de Roberta Bacic, investigadora xilena en drets humans, curadora d'exposicions i professora de la Universitat de Belfast.

Arpillera és el nom d'una peça de roba gruixuda i aspra feta d'estopa que es fa servir en la fabricació de saques i peces d'empaquetat.

Arpilleres és el nom que van rebre les peces de roba on les dones xilenes van teixir la seva història de lluita i resistència durant el règim de Pinochet.

Arpilleres és també el nom del projecte que l'escola Sant Pau de Sant Pol presenta com una experiència educativa integradora de l'aprenentatge autònom i socialitzador.

Proposem un taller de creació artística on a partir d'un tema actual de treball transversal (medi ambient) a l'escola com a compromís d'Escola Verda on cada infant expliqui una història personal i pugui crear i elaborar una arpillera entreteixint coneixements de llengua, matemàtiques i medi.

"El lenguaje se vuelve esquivo, tímido, impotente al intentar expresar en palabras lo que son las arpilleras, lo que expresan y transmiten. Sólo es posible referirse a ellas mirando imágenes, y aún así uno se priva de la textura, del contexto donde viven sus autoras, quienes son parte de un espacio histórico y social. Estas limitantes obligan a buscar una forma creativa y distinta de abordarlas. Nombrar las emociones y lo que recrean se convierten en tarea de titanes".

Roberta Bacic

La proposta va ser acceptada per l'equip de mestres del cicle superior, el que fa que sigui una experiència única i molt enriquidora al programar-la així com de realitzar-la i portar-la a terme i percebre com va generant un procés de vivència individual i col·lectiva a nivell d'aprenentatges integrats i integradors.

75 nois i noies de l'escola varen participar del projecte tot cosint durant 2 mesos les seves pròpies històries. Obrir un procés de creació i recuperació històrica que a través de l'agulla i el fil obre noves portes per endinsar-nos a una realitat de canvi mediambiental que facilita a través de la imatge visual i de l'experiència del cosir i descosir un món vist des dels infants i amb caràcter de denúncia i consciència present d'unes actuacions sociopolítiques que van determinant una evolució històrica del medi ambient.

Finalment, fils, agulles, teles, botons, entrevistes, gravacions en vídeo que van realitzar els mateixos nois i noies són materials artístics, didàctics i avaluadors per ells mateixos.

Enguany, se'ns ha convidat a formar part de l'organització del I FORUM D'ARPILLERES DE CATALUNYA on hi participaran altres entitats com la Universitat Autònoma (UAB)-Escola de Pau-UNESCO, l'Ateneu Sant Roc de Badalona i l'escola Sant Pau de Sant Pol unint esforços i il·lusions per obrir un espai comunitari dels diferents projectes vivencials de les arpilleres a Catalunya durant els darrers tres anys. La inauguració del dia 6 d'octubre en l'espai de la Francesca Bonnemaïson de Barcelona, preveu una taula rodona on ponents, facilitadors de projectes, dones i nens i nenes puguin intervenir en una taula rodona.

El projecte es dirigeix a l'alumnat de primer i segon curs del Cicle Superior d'Educació Primària de l'Escola Sant Pau de Sant Pol de Mar.

Educació Primària

Normativa

- DECRET 142/2007, de 26 de juny
pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària

ÀREES/MATÈRIES/MÒDULS

És tracta d'un projecte interdisciplinari que contempla continguts de les diferents àrees curriculars de l'etapa d'Educació Primària: Educació visual , musical i plàstica, Llengua Catalana, Matemàtiques, Medi social i natural , Alternativa i Tutoria.

CAPACITATS/COMPETÈNCIES

Competències comunicatives

1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual
  - Saber-se comunicar per escrit. Producció pròpia d'una història personal i explicar la pròpia experiència.
  - Saber-se comunicar oralment fent servir les tecnologies de la comunicació.
  - Fer ús adequat de diferents suports (power point)
  - Realitzar gravacions amb vídeo
2. Competències artística i cultural
  - Conèixer, comprendre, apreciar i valorar críticament diferents manifestacions culturals i artístiques, utilitzar-les com a font d'enriquiment i gaudi i considerar-les com a part del patrimoni del pobles.
  - Mostrar un actitud oberta, respectuosa i crítica cap a la diversitat d'expressions artístiques i cultural i interès per participar en la vida cultural i per contribuir a la conservació del patrimoni cultural i artístic.
  - Cada treball artístic tenia valor per sí mateix.

“ He après una nova forma d'expressar les meves vivències” Nen 10 anys

Competències metodològiques

3. Tractament de la informació i competència digital
  - Saber buscar informació, llegir-la, entendre-la, escollir la imprescindible i resumir-la per presentar-la en format power point.
  - Entendre totes les paraules que s'utilitzen

Els alumnes van realitzar uns powers points per investigar la biografia de la Violeta Parra (iniciadora d'aquesta tècnica plàstica i llenguatge artístic amb teles a Xile durant la dictadura de Pinotxet.)

4. Competència matemàtica

5. Competència d'aprendre a aprendre

- Adquirir consciència de les pròpies capacitats i desenvolupar les estratègies necessàries (amb l'ajuda d'altres persones)
- Mostrar actitud de motivació pel coneixement i confiança en un mateix i les seves possibilitats.
- Mostrar curiositat i formular-se preguntes.
- Transformar la informació obtinguda en coneixement propi, relacionant i integrant la nova informació amb els coneixements previs i amb la pròpia experiència personal i sabent-la aplicar en noves situacions.

Competències personals

6. Competència d'autonomia i iniciativa personal

- Ser capaç d'escollir amb criteri propi quin serà el tema de la seva arpillera i portar endavant les accions necessàries per desenvolupar el seu projecte tot planificant les seves actuacions.
- Ser capaç de desenvolupar el seu projecte amb creativitat, confiança, responsabilitat i sentit crític.

“ Fent la meva arpillera he après a ser més pacient” Nen 11 anys

“ No havia agafat mai una agulla. No confiava que hem sortís bé i m'encanta el resultat i tot el que he après” Nen 10 anys

Competències de conviure i habitar el món

7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic

8. Competència social i ciutadana

- Comprendre la realitat social en què es viu.
- Expressar les pròpies idees i escoltar les alienes.

“Aquest treball m'ha ajudat a entendre els altres. No tothom viu en un món amb drets i justícia” Nen 12 anys

“M'ha agradat molt compartir peces de roba que signifiquen molt per mi amb els companys i que ells m'hagin deixat incloure la seva roba en la meva arpillera” Nena 10 anys

DESCRIPCIÓ DE LA BONA PRÀCTICA

Curs acadèmic	Curs 2009-10
Punt de partida	<ul style="list-style-type: none"> - Formació postgrau Cultura de Pau i Gestió de conflictes UAB- Unesco - Participació en tallers de la Roberta Bacic. - Visites a Irlanda per conèixer experiències - Contacte directe amb arpilleristes d'altres Indrets com Ateneu Sant Roc. - Obrir una nova experiència a l'escola (repte educatiu i formatiu: coexistir dues mirades:

	<p>agulla fil (mirada d'abans) i la nova tecnologia (mirada actual) integrant totes les àrees del coneixement.</p>
<p>Objectius</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oferir un espai d'expressió artística sense judicis ni interpretacions de l'obra • Obrir un procés creatiu individual i col·lectiu a partir de materials com les teles, fils i agulles. • Expressar-se i ser escoltat • Escoltar a l'altre i ser capaç de sentir-lo sense jutjar-lo • Mesurar distàncies i fer càlculs matemàtics • Utilització de la perspectiva i orientació de l'espai • Practicar la Psicomotricitat fina • Explorar diferents sensacions corporals i emocions. • Potenciar la descoberta i l'aprofitament de recursos personals. • Potenciar l'autoestima i l'autoconfiança. • Compartir l'experiència amb dones de l'Ateneu Sant Roc • Aprendre tècniques de cosir. • Elaborar una arpillera des del medi • Elaborar un conte o una història i cosir-la.
<p>Desenvolupament de l'experiència</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realització d'activitats amb els alumnes del Cicle Superior , 4 grups. (75 Alumnes) - Obrint espais d'acompanyament grupal per iniciar processos de creació artístics. - Oferint unes consignes de treball als participants a fi d'elaborar les seves pròpies històries personals i creacions artístiques. - Disposició d'un espai tranquil i amb materials (roba, agulles, fils, cordills, fotos,pintures, material de reciclatge, coixins,teles, música...) - Es demana la participació dels pares i mares de família per tal que puguin ajudar a fer les primeres puntades i acompanyar individualment les primeres sessions de l'aprenentatge del cosir. <p>1.Taller de sensibilització</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exercicis de relaxació - Produir una creació artística del que han experimentat amb plastilina o fang - Transformar aquesta obra en un personatge <p>Consigna: aquest personatge té vida pròpia,sent,experimenta,expressa... Crea una història a partir del personatge en tercera persona del singular.</p>

	<p>2. Taller sensibilització</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exercicis de relaxació - Lectura d'un conte –Contacte amb les robes des del silenci. - Disfresses i personatges amb robes que després es faran servir a les "arpilleres" - Dibuixa una història (Manley o retoladors per afavorir-ne la creació) <p>3. Podem partir de la història dibuixada per si volen canviar-la , fer-ne una altra, passar-la a l'arpillera.</p>
<p>Treball competencial (metodologia/tipologia d'activitats/organització social) veure annex guia d'ús</p>	<p>Annex 1 (projecte 2009-10) http://blocs.xtec.cat/arpilleresantpau/presentacio/</p>
<p>Temporització</p>	<p>És un projecte anual amb continuïtat. Periodicitat: 1 sessió setmanal de 2 hores Dos mesos del 2 i 3 trimestre.</p>
<p>Recursos humans i materials</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Material de plàstica: pintures, ceres, llapis, pinzells.. • Folis i paper d'embalar • Reproductor cd • Coixins • Retalls de teles de diferent textura i color • Mantes o estores per estirar-se a terra • Petits elements significatius que vulguin incorporar-se a l'arpillera • Agulles de cosir, fils, cordills fins.. • Tela de cotó gruixut com a base del treball • Tela d'arpillera per a fer el muntatge final
<p>Valoració i conclusions</p>	<div data-bbox="625 1525 1078 1774" data-label="Image"> </div> <p style="text-align: center;">"No més contaminació"</p>

	 <p>“Es l'església del meu poble, i la pau catalana”</p> <p>És un treball que aquest any es torna a realitzar perquè els alumnes han demanat tornar a viure l'experiència.</p> <p>-És un treball que implica fer un aprenentatge amb teles, agulles, fils... materials que els alumnes no hi estan acostumats i mentre avancen es sorprenen de les seves capacitats i dels resultats.</p> <p>“Mai hagués pensat poder fer un treball com aquest”</p> <p>-És un treball on es potencia l'alumne donat que és el protagonista de la seva història personal, de la classe quan presenta el treball, quan els alumnes li fan preguntes i s'interessen per l'exposició i l'experiència.</p> <p>-Sovint, es valora més la feina feta amb les pròpies mans, també com a vessant creadora i artística.</p> <p>-El procés d'elaboració implica un protagonisme permanent de l'estudiant en la resolució de problemes, decisions, intercanvis i llenguatges.</p> <p>Valoració II fase experiència Sant Roc- Sant Pau Annex digital</p>
<p>Documentació complementària</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentació multimèdia (format PPT) sobre la història de les arpilleres. • Vídeos documentals sobre la biografia de l'artista Violeta Parra. • Elaboració powers point dels alumnes de la Violeta Parra. • Vídeos i entrevistes realitzades per nens i nenes de cicle superior. Any escolar 2009-2010. Escola Sant Pau (Sant Pol de Mar) • Entrevistes realitzades a les mestres sobre les valoracions de l'experiència. • Produccions literàries de les històries de les arpilleres creades pels estudiants. • Power point publicat en el bloc de l'escola • Creació bloc propi projecte: http://blocs.xtec.cat/arpillerasantpau/presentacio/
<p>Aspectes innovadors</p>	<p>-L'art ens acompanya en aquest viatge cap a endins, cap a les nostres sensacions, emocions, etc. És una invitació a buscar-se, a sentir-se, descobrint-se en</p>

diferents dimensions. **Una trobada amb nosaltr@s mateix@s a través de diferents llenguatges artístics.**

-És una oportunitat per prendre **consciència del medi social i natural en el món actual**, l'escalfament de la terra i plasmar-ho en una arpillera : inquietuds, desitjos, denúncies, propostes, etc.

-És important saber que **no és necessari saber res d'art ni de cosir** per realitzar aquest procés creatiu.

-La seva finalitat última és crear un espai lúdic **d'experimentació conscient** i aprenentatge significatiu que possibiliti integrar l'experiència del coneixement integrat i integrador i ser més conscient i protagonista. La transformació i aprenentatge es realitza durant el procés de creació. En aquest procés **s'entrena l'atenció i la sensibilitat perceptiva, s'amplia i facilita la capacitat d'expressió, i es desenvolupa el talent creatiu.**

-L'arpillera no **contempla limitacions de treball** i es treballa amb les manifestacions de les individualitats donant una atenció individualitzada i personalitzada a partir de les necessitats pròpies oferint respostes a les necessitats educatives de cada persona.

Eficiència

"No em pensava mai poder fer una cosa així. Jo pensava que no podria cosir mai,i mira" Nen 11 anys

-Se'ns planteja la possibilitat de preguntar-nos si el procés creatiu i artístic provoca o facilita alguna possibilitat terapèutica, com a procés arteràpèutic.

-"Mai havia cosit, i saps una cosa, he après a cosir , però sobretot a tenir paciència, molta paciència, això de cosir i descosir, és molt dur."

Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none"> - Les arpilleres com a obres artístiques - Les històries en conte o narracions escrites per cada arpillerista format paper - La presentació a l'aula de les històries i les arpilleres per part de cada participant. - Els diaris de l'aula que realitzaran els mestres. - Presentació a l'escola de l'experiència - Participació directe (organització i presentació de l'experiència) al I FORUM D'ARPILLERES DE CATALUNYA com a organitzadors i participants. <p style="text-align: center;">Barcelona (octubre 2011)</p>
-----------------------------	--

AUTORIA DE L'EXPERIÈNCIA

Coordinació	Neus Bartrolí Pascual
Professorat implicat	Marta Llobet Vilà (Tutora de 6è B), Iolanda Zamora Casals (Tutora de 5è B) Neus Bartrolí i Pascual (Tutora de 6è A),

CONTACTE

Nom i cognoms	Neus Bartrolí i Pascual Marta Llobet Vilà Iolanda Zamora Casals
Telèfon	93-7600058
Unitat	(Servei Territorial Maresme Vallès Oriental)

(per emplenar el validador/a de la pràctica)

VALIDADOR/A

Nom i cognoms	
Adreça electrònica	

RESUM PER ACCEDIR A LA FITXA

Títol	ARPILLERES
Centre	Escola Sant Pau
Població	Sant Pol

Àmbit d'actuació	Primària
Breu descripció	<p>La proposta va ser acceptada per l'equip de mestres del cicle superior, el que fa que sigui una experiència única i molt enriquidora al mateix temps de programar-la així com de realitzar-la.</p> <p>75 nois i noies de l'escola varen participar del projecte tot cosint durant 2 mesos les seves pròpies històries. Obrir un procés de creació i recuperació històrica que a través de l'agulla i el fil obre noves portes per endinsar-nos a una realitat de canvi mediambiental que facilita a través de la imatge visual i de l'experiència del cosir i descosir un món vist des dels infants i amb caràcter de denúncia i consciència present d'unes actuacions sociopolítiques que van determinant una evolució històrica del medi ambient.</p> <p>Finalment, fils, agulles, teles, botons, entrevistes, gravacions en vídeo que van realitzar els mateixos nois i noies són materials artístics, didàctics i avaluadors per ells mateixos.</p>